

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jaroslavy Skoumalové a soudců Mgr. Petra Sedláka, Ph.D. a JUDr. Václava Štencla, MA v právní věci žalobce: **R. K.**, zastoupený JUDr. Terezou Coufalovou, Ph.D., advokátkou, se sídlem Nad Sokolovnou 41/7, Praha 4, proti žalovanému: **Policie ČR, Krajské ředitelství policie kraje Vysočina**, se sídlem Vrchlického 2627/46, Jihlava, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou podanou u zdejšího soudu domáhal ochrany před tvrzeným nezákonným zásahem žalovaného, který žalobce specifikoval jako předvolání k provedení identifikačních úkonů podle § 65 zákona č. 273/2008 Sb. ze dne 2. 5. 2017, vydané ve věci č. j. KRPJ-25798-88/TČ-2016-160781 Policií ČR, Krajským ředitelstvím Jihlava, oddělení hospodářské kriminality, komisařem por. M. N.

V rámci žaloby uvedl, že u žalovaného je pod sp. zn. KRPJ-25798-88/TČ-2016-160781 vedeno trestní řízení proti žalobci jako obviněnému, a to pro podezření ze spáchání přečinu

pojistného podvodu dle § 210 odst. 1 písm. c) odst. 4 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. Poukázal na to, že od počátku řízení spolupracuje s policejním orgánem a je to naopak policejní orgán, který neprovedl žalobcem navržené důkazy a naopak přistoupil ke kroku, kterým hrozí utrpění závažné újmy žalobci.

K samotnému zásahu uvedl, že právní zástupkyni žalobce bylo dne 3. 5. 2017 doručeno předvolání k provedení identifikačních údajů dle § 65 zák. č. 273/2008, o Policii České republiky. S odkazem na komentář k zákonu o policii z roku 2014 (Vangeli, B: Zákon o Policii České republiky, C. H. BECK, 2. vydání, r. 2014, str. 271-274, ISBN 978-80-7400-543-5, dále též „komentář k zákonu o policii“) namítl, že uvedená oprávnění může policejní orgán využít u trestných činů násilných, které často zanechávají větší množství stop, a dále za účelem prevence recidivy a reviktimizace zejména „*v případě těch nejzávažnějších trestných činů, jako jsou trestné činy proti životu a zdraví*“. Zdůraznil, že v jeho případě probíhá vyšetřování bezúhonné osoby, která nemá a nikdy neměla záznam v Rejstříku trestů, pro podezření z majetkového trestného činu, a to v souvislosti s dopravní nehodou, kdy tato osoba byla poškozena, a kdy je zcela zřejmý účelový postup pojišťovny, která se snaží oddálit svoji povinnost k vyplacení pojistného plnění.

Úkon dle § 65 zákona o policii představuje podle žalobce zásah do jeho ústavně zaručených práv, je zcela mimo rámec právní úpravy a nejsou splněny předpoklady pro jeho provedení. V této souvislosti odkázal na rozsudek Krajského soudu v Praze č. j. 48 A 57/2015 – 63 ze dne 5. 11. 2015.

Žalobce proto navrhl, aby soud rozhodl tak, že předvolání k provedení identifikačních úkonů podle § 65 zákona o policii ze dne 2. 5. 2017, vydané ve věci č. j. KRPJ-25798-88/TČ-2016-160781 Policií ČR, Krajským ředitelstvím Jihlava, oddělení hospodářské kriminality, komisařem por. M. N., je nezákonné.

Žalovaný ve svém vyjádření nespороval ani probíhající trestní řízení ani předvolání ze dne 2. 5. 2017 s tím, že po zamítnutí prvního návrhu na vydání předběžného opatření se žalobce dne 19. 5. 2017 k provedení úkonů dle § 65 zákona o policii nedostavil a proto úkony nebyly provedeny.

K samotné žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu, který žalobce spatřuje v nezákonnosti shora uvedeného předvolání k provedení identifikačních úkonů podle § 65 zákona o policii, žalovaný zastává jednoznačný názor, že veškeré úkony policejního orgánu v předmětné věci byly učiněny v souladu s právními předpisy a interními akty řízení a nikterak neohrožují základní lidská práva a svobody žalobce, zaručené mu Listinou základních práv a svobod.

Žalovaný odkázal na text ustanovení § 65 odst. 1 písm. a) zákona o policii s tím, že žalobce byl předvolán v době, kdy již byl obviněn ze spáchání úmyslného přečinu podvodu. Zákonná podmínka byla dle žalovaného v případě žalobce splněna, neboť z uvedeného ustanovení nelze dovodit podmínku podezření z konkrétního dalšího protiprávního jednání. Zdůraznil s odkazem na komentář k zákonu o policii, že se jedná o úkon, který může napomoci plnění úkolů Policie ČR podle § 2 zákona o policii při předcházení trestné činnosti, a poukázal i na retrospektivní význam provedení těchto úkonů. Namítl, že komentář nebyl žalobcem citován přesně a byl vytržen z kontextu. Zdůraznil názor z komentářové literatury,

že „*Toto oprávnění je zákonem povoleným omezením práva na nedotknutelnost osoby dle čl. 7 odst. 1 LZPS*“.

Dále uvedl, že zákon o policii nijak nevylučuje z možnosti provedení identifikačních úkonů dle § 65 zákona o policii tzv. bezúhonné osoby, neboť jedinou zákonnou podmínkou je to, že bylo zahájeno trestní stíhání pro úmyslný trestný čin s tím, že se v daném případě jedná o kvalifikovanou skutkovou podstatu úmyslného trestného činu s trestní sazbou trestu odnětí svobody od 1 roku do 5 let. Podle žalovaného policejní orgán neprovádí tyto úkony paušálně, ale na základě individuálního správního uvážení v každém konkrétním případě s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem a s důrazem na současné dodržování § 11 zákona o policii o přiměřenosti postupu a dle pokynu policejního prezidenta č. 275/2016.

Závěrem odkázal na judikaturu správních soudů s tím, že žalobce rozsudek Krajského soudu v Praze č. j. 48 A 57/2015-63 cituje nepřesně a vytrženě z kontextu a některé pasáže se v předmětném rozsudku dokonce ani nevyskytují. Navrhl, aby krajský soud žalobu žalobce na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu podle § 82 s. ř. s. zamítl.

V dodatečném vyjádření k usnesení o vydání předběžného opatření ze dne 14. 7. 2017 žalovaný opětovně poukázal na retrospektivní význam identifikačních úkonů a poukázal na to, že provedené identifikační údaje jsou dle interních aktů řízení Policie ČR u osob obviněných či obžalovaných uchovávány do doby, kdy dojde k právní moci usnesení o zastavení trestního stíhání či zproštění obžaloby. Poté jsou identifikační údaje takové osoby z evidence odstraněny trvale jejich mechanickým vyřazením s nemožností s tímto materiálem jakkoli v budoucnu nakládat. Zároveň odkázal i na praxi dalších zemí EU.

Žalobce v replice k vyjádření žalovaného setrval na svých námitkách, opětovně odkázal na již citovaný rozsudek Krajského soudu v Praze a s odkazem na interní pokyn policejního prezidenta č. 275/2016 namítl, že k úkonům dle ustanovení § 65 zákona o policii nepřistupuje žalovaný selektivně, nýbrž paušálně.

Krajský soud v Brně o žalobě rozhodl po nařízeném jednání, na kterém účastníci setrvali na svých názorech vyjádřených v písemných podáních. Zdejší soud na základě včasné podané žaloby přezkoumal postup žalovaného v mezích žalobních bodů a po projednání věci dospěl zdejší soud k závěru, že žaloba je důvodná.

O jednotlivých námitkách uvážil soud následovně.

Judikatura správních soudů dovodila, že žaloba proti nezákonnému zásahu podle § 82 a násl. s. ř. s. je důvodná tehdy, jsou-li zároveň splněny následující podmínky: žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který není rozhodnutím (4. podmínka), a přitom byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Podmínka trvání zásahu, jejíž naplnění judikatura správních soudů taktéž požadovala, již v důsledku novelizace soudního řádu správního provedené zákonem č. 303/2011 Sb. dána není. Není-li splněna byť jen jediná z takto kumulativně formulovaných podmínek důvodnosti ochrany podle § 82 s. ř. s., je nutno takovou ochranu odeprít a žalobu, která se jí domáhá, zamítnout (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2005, č. j. 2 Aps 1/2005 - 65, publ. pod č. 603/2005 Sb. NSS).

Předem vypořádání žalobních námitek soud ve shodě s konstantní judikaturou musí uvést, že kvalita žaloby předurčuje kvalitu a obsah rozhodnutí soudu (k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 6. 2005, č. j. [7 Afs 104/2004 - 54](#)). Ve správním soudnictví se uplatňuje dispoziční zásada, dle níž náleží klíčová role při určení předmětu a rozsahu soudního přezkumu žalobci. Jestliže žalobce v žalobě vytkne napadenému správnímu rozhodnutí vady jen v obecné rovině, aniž by poukázal na konkrétní skutečnosti, v nichž spatřuje pochybení, je zcela dostatečné, pokud se k takto obecným námitkám vyjádří krajský soud jen v obecné rovině. Není úkolem soudů ve správním soudnictví, aby nahrazovaly činnost žalobce při formulaci žalobních námitek a samy je dotvářely (srov. např. nálezy Ústavního soudu ze dne 10. 3. 1999, sp. zn. I. ÚS 164/97, a ze dne 19. 11. 1999, sp. zn. IV. ÚS 432/98). Tímto postupem by byla ostatně popřena rovnost stran v řízení před soudem a žalovanému správnímu orgánu možnost efektivně hájit své rozhodnutí.

Obsah žaloby v nyní posuzované věci je ve vztahu k dotčení konkrétních práv žalobce velmi obecný. Žalobce nejprve cituje komentář k zákonu o policii, načež fakticky jediným konkrétním bodem je námitka, že a) v trestním řízení probíhá vyšetřování bezúhonné osoby, která nemá a nikdy neměla záznam v Rejstříku trestů, b) v trestním řízení probíhá vyšetřování pro podezření z majetkového trestného činu, a to v souvislosti s dopravní nehodou, kdy tato osoba byla poškozena, c) z trestního řízení vyplývá zcela zřejmý účelový postup pojišťovny, která se snaží oddálit svoji povinnost k vyplacení pojistného plnění. Zásah do svých práv spatřoval žalobce v rovině zásahu do jeho ústavně zaručených práv, neboť a) úkony jsou zcela mimo rámec právní úpravy, podle které mají být tyto provedeny, b) nejsou splněny předpoklady pro jejich provedení. Dále již jen žalobce odkázal na rozsudek Krajského soudu v Praze.

K uvedeným námitkám žalovaný případně odkázal na judikaturu jak Městského soudu v Praze, tak i Krajského soudu v Praze a zdejší soud nemá důvod se od již zaujatých právních názorů nijak odchýlit.

Podle ustanovení § 65 zákona o policii, je umožněno policejnímu orgánu při plnění svých úkolů pro účely budoucí identifikace u osoby obviněné ze spáchání úmyslného trestného činu nebo osoby, které bylo sděleno podezření pro spáchání takového trestného činu, snímat daktyloskopické otisky, zjišťovat tělesné znaky, provádět měření těla, pořizovat obrazové, zvukové a obdobné záznamy a odebírat biologické vzorky umožňující získání informací o genetickém vybavení.

Soud se shoduje se žalobcem potud, že odběr a zpracování osobních údajů pro účely budoucí identifikace představuje zásah do soukromí, tedy do jeho ústavně chráněných práv. Stejně jako Městský soud v Praze (srov. např. rozsudek ze dne 8. 9. 2016, č. j. 11A 50/2015) zdejší soud dospěl k závěru, že při střetu ústavně chráněných práv žalobce a ostatních osob nelze nadřazovat práva osoby odsouzené či obviněné z úmyslné trestné činnosti právům majority společnosti, ergo osob, které taktéž požívají ochrany státu při zajišťování svých práv a oprávněných zájmů. K souladu citovaného ustanovení s Listinou základních práv a svobod srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 4. 2014, č.j. 4 As 168/2013-40, příp. Sdělení Ústavního soudu ČR ze dne 30. 11. 2010, sp.zn. Pl. ÚS-st 30/2010. Jakkoliv úkony dle § 65 zákona o policii představují zásah do práva osoby na soukromý život, jsou obecně ospravedlněny podle čl. 8 odst. 2 uvedené Evropské úmluvy jako nezbytné pro předcházení zločinnosti.

V případě námitek směřujících k bezúhonnosti žalobce a charakteru trestného činu, z jehož spáchání je žalobce obviněn, je třeba zrekapitulovat podmínky ustanovení § 65 zákona o policii. Podle citovaného ustanovení je policejní orgán oprávněn k předmětným postupům: a) při plnění svých úkolů; b) pro účely budoucí identifikace; c) u osoby obviněné ze spáchání úmyslného trestného činu; nebo d) u osoby, které bylo sděleno podezření pro spáchání takového trestného činu. Jedinou restriktivní podmínkou je ustanovení § 11 písm. c) zákona o policii, dle kterého policie postupuje tak, aby případný zásah do práv a svobod osob, vůči nimž směřuje úkon, nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného úkonem.

Samotnou restriktivní podmínku ustanovení § 11 písm. c) zákona o policii nelze vykládat izolovaně od následujícího ustanovení § 65 zákona o policii. Podle názoru zdejšího soudu v ustanovení § 65 zákona o policii materializoval zákonodárce obecný test proporcionality, když pro uplatnění postupů dle citovaného ustanovení stanovil jako podmínky realizaci určitých klíčových úkonů trestního řízení (sdělení obvinění, sdělení podezření) a kumulativně s tím omezil tyto úkony na úmyslné trestné činy.

Ve zcela obecné rovině je proto možné při splnění těchto podmínek přistoupit k realizaci úkonů dle ustanovení § 65 zákona o policii vždy, pokud nepředstavují zjevně nepřiměřený zásah do práv a svobod osob, vůči nimž tyto úkony směřují.

Pro hodnocení zákonnosti postupu žalovaného není samo o sobě důvodné tvrzení, že probíhá vyšetřování bezúhonné osoby, která nemá a nikdy neměla záznam v Rejstříku trestů, neboť jde o zásah, u kterého osoba, která byla obviněna ze spáchání úmyslného trestného činu, musí takový zásah strpět v případě, kdy policie rozhodne, že využije svého oprávnění, daného mu zákonem. V řízení před zdejším soudem bylo žalovaným prokázáno, že žalobce byl obviněn ze spáchání úmyslného trestného činu (přečin) pojistného podvodu dle § 210 odst. 1 písm. c) odst. 4 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, a dokonce při nařízeném soudním jednání žalovaný doložil i obžalobu, kterou proti žalobci podal státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Jihlavě. Nutné vstupní podmínky uvedené ve vztahu k ustanovení § 65 zákona o policii výše sub. c), resp. sub. d) proto považuje soud za splněné a prokázané. Konečně sdělení obvinění nebylo mezi stranami ani sporné.

V této souvislosti soud zároveň musí konstatovat, že proti úkonům trestního řízení, jako je sdělení obvinění, měl žalobce možnost brojit v průběhu trestního řízení a tyto úkony Policie ČR mohly projít kontrolou dozorujícího státního zástupce. V případě, že by bylo trestní řízení natolik vykonstruované, jak tvrdí žalobce, nic by nebránilo jeho zastavení ještě ve fázi před podáním obžaloby. Není na zdejším soudu v tomto, aby hodnotil důvodnost nebo nedůvodnost obvinění, příp. obžaloby. Pro zdejší soud a toto řízení je klíčové, zda došlo ke splnění formálních podmínek § 65 zákona o policii, což v případě obvinění žalobce ze spáchání úmyslného trestného činu má soud za prokázané.

K oběma námitkám lze odkázat na již citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 4. 2014, č. j. 4 As 168/2013-40, dle kterého je nutno zásah posuzovat ve vztahu k postavení dotčeného subjektu v procesu trestního řízení, nikoliv ve vztahu k povaze trestného činu (hospodářské trestné činy).

Stejně tak není v obecné rovině důvodná ani námitka, že v trestním řízení probíhá vyšetřování pro podezření z majetkového trestného činu, a to v souvislosti s dopravní nehodou, kdy žalobce měl být dle svých tvrzení poškozeným. Ačkoliv žalobce v této

souvislosti argumentoval komentářem k zákonu o policii a uvedl, že úkony dle § 65 zákona o policii jsou na místě zejména u trestných činů proti životu a zdraví, tak judikatura správních soudů tento názor většinově nepřijala. Naopak ve shodě s Městským soudem v Praze i Krajským soudem v Praze zdejší soud jednoznačně konstatuje, že ustanovení § 65 zákona o policii nijak nevylučuje odběr vzorků v případě i typologicky jiných trestných činů než proti životu a zdraví. Samotná povaha trestného činu, ze kterého je žalobce obžalovaný, ani ze kterého byl obviněn, proto nevylučuje pravomoc policii k úkonům dle § 65 zákona o policii.

Jestliže dvě předchozí námitky se vztahovaly k osobě žalobce, tak v případě tvrzení, že z trestního řízení vyplývá zcela zřejmý účelový postup pojišťovny, která se snaží oddálit svoji povinnost k vyplacení pojistného plnění, se jedná o skutečnost, kterou zdejší soud nemůže vůbec zhodnotit, neboť není oprávněn činit jakékoliv závěry ve vztahu k obsahu konkrétního trestního řízení.

Podle názoru zdejšího soudu žalobce nijak nedoložil, že by došlo ke zcela konkrétnímu zásahu do jeho právem zaručených práv. Jestliže zásah do práv spatřoval žalobce v rovině zásahu do jeho ústavně zaručených práv, neboť úkony, kterým se měl podrobit, jsou zcela mimo rámec právní úpravy, podle které mají být tyto provedeny, a nejsou splněny předpoklady pro jejich provedení, tak soud dospěl k závěru, že podmínky § 65 zákona o policii byly beze zbytku splněny, když policie vyzvala žalobce v rámci probíhajícího trestního řízení, tedy při plnění svých úkolů, a to pro účely budoucí identifikace, nikoliv pro stávající trestní řízení. Zároveň bylo prokázáno, že žalobce byl osobou obviněnou ze spáchání úmyslného trestného činu, z něhož byl v době řízení před soudem i obžalován. V této souvislosti považuje zdejší soud za vhodné odkázat i na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 18. 10. 2016, č. j. 11A 156/2015 – 51, dle kterého *„je nepochybné, že při předmětném úkonu – předvolání k odběru osobních údajů pro účely budoucí identifikace - využil žalovaný ve vztahu k žalobci zákonem založené oprávnění, aby mohl dostat splnění svých povinností při předcházení, odhalování, vyšetřování trestných činů a stíhání pachatelů, a vůči žalobci se jednalo o postup ospravedlnitelný a přiměřený vzhledem k cíli, jímž je ochrana práv a svobod, ochrana bezpečnosti a zajištění veřejného pořádku. K plnění tohoto úkolu musí žalovaný disponovat odpovídajícími nástroji, kterými je policejnímu orgánu dána pravomoc dle ustanovení § 65 zákona o policie, neboť osobní údaje pro účely budoucí identifikace mu umožňují v budoucnu ztotožnit osobu podle získaných dat. Toto oprávnění policie koresponduje s povinností osoby, která se dopustila úmyslného trestného činu a která je povinna strpět zákonné úkony zasahující do její osobní integrity.“*

Žalobce proti úkonům žalovaného brojil taktéž podrobným odkazem na rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 5. 11. 2015, č. j. 48A 57/2015-63, a to spolu s citací se zdůrazněním klíčových částí citovaného rozsudku. Dlužno dodat, že žalobce neuvedl zdroj, ze kterého uvedený rozsudek získal a citoval. Soud se citovaným rozhodnutím při svých úvahách taktéž zabýval, a to ve znění, které je zveřejněno na www.nssoud.cz a dospěl ke zjištění, že části žalobcem uplatněných citací (a to i zvýrazněných) se ve znění zveřejněném na www.nssoud.cz vůbec nenacházejí.

Žalobce v žalobě uvedl: *„K dané věci se v rámci sjednocující výkladové praxe vyjádřil Krajský soud v Praze v řízení vedeném pod sp.zn. 48 A 57/2015 – 63 dne 5.11.2015: “Policie je povinna při provádění identifikačních úkonů podle § 65 odst. 1 písm. a) zák. o PČR dbát zásady přiměřenosti dle § 11 písm. c) zák. o PČR s přihlédnutím k typové a konkrétní*

závažnosti úmyslného trestného činu, z jehož spáchání je identifikovaná osoba. Svá zákonná oprávnění nesmí používat paušálně. S ohledem na gramatický a systematický výklad (slovo „může“ v § 65 odst. 1 a zásada stanovená v § 11 zák. o PČR), který nepochybně musí přihlížet i k ústavně garantovaným právům člověka, je policejní orgán povinen před provedením identifikačních úkonů provést správní uvážení a identifikační úkony provést pouze v případech, kdy je to odůvodněné cílem a smyslem aplikované právní úpravy. Ve věci sice není prováděno správní řízení a vydáváno správní rozhodnutí, v jehož odůvodnění by bylo třeba úvahu žalovaného jakožto správního orgánu vysvětlit, nicméně i při provádění faktických úkonů je třeba dbát zásady přiměřenosti a neprovádět identifikační úkony v každém případě podezření z úmyslného trestného činu, a je třeba také zvažovat závažnost trestného činu, z něž je dotčená osoba podezřelá, a to jak typově (podle trestní sazby stanovené TrZ), tak individuálně (podle konkrétních okolností vyšetřovaného skutku)“.

Při konfrontaci se zveřejněným zněním rozhodnutí dospěl soud ke zjištění, že se v citovaném rozhodnutí nacházejí pouze níže zdůrazněné pasáže: *“Policie je povinna při provádění identifikačních úkonů podle § 65 odst. 1 písm. a) zák. o PČR dbát zásady přiměřenosti dle § 11 písm. c) zák. o PČR s přihlédnutím k typové a konkrétní závažnosti úmyslného trestného činu, z jehož spáchání je identifikovaná osoba. Svá zákonná oprávnění nesmí používat paušálně. S ohledem na gramatický a systematický výklad (slovo „může“ v § 65 odst. 1 a zásada stanovená v § 11 zák. o PČR), který nepochybně musí přihlížet i k ústavně garantovaným právům člověka, je policejní orgán povinen před provedením identifikačních úkonů provést správní uvážení a identifikační úkony provést pouze v případech, kdy je to odůvodněné cílem a smyslem aplikované právní úpravy. Ve věci sice není prováděno správní řízení a vydáváno správní rozhodnutí, v jehož odůvodnění by bylo třeba úvahu žalovaného jakožto správního orgánu vysvětlit, nicméně i při provádění faktických úkonů je třeba dbát zásady přiměřenosti a neprovádět identifikační úkony v každém případě podezření z úmyslného trestného činu, a je třeba také zvažovat závažnost trestného činu, z něž je dotčená osoba podezřelá, a to jak typově (podle trestní sazby stanovené TrZ), tak individuálně (podle konkrétních okolností vyšetřovaného skutku)“.*

Význam a obsah citovaného rozhodnutí Krajského soudu v Praze byl dle názoru zdejšího soudu razantně pozměněn. Krajský soud ve svém rozhodnutí (v pasáži přibližně odpovídající žalobcem uvedené „citaci“) uvedl: *„K takovým parametrům má však právní úprava v ČR daleko. Z ustanovení § 65 odst. 1 zákona o Policii ČR plyne, že se vztahuje (v relevantní části) pouze na osoby podezřelé ze spáchání úmyslných trestných činů, nikoliv na případy vyšetřování nedbalostních trestných činů či dokonce přestupků. Ustanovení § 79 až § 88 zákona o Policii ČR také obsahují podrobnou úpravu nakládání s osobními údaji, které jsou předmětem zpracování ze strany Policie ČR. Mj. ustanovení § 82 odst. 1 Policii ČR ukládá nejméně jednou za 3 roky prověřit, jsou-li osobní údaje zpracovávány pro účely podle § 85 (tj. za účelem předcházení, vyhledávání, odhalování trestné činnosti a stíhání trestných činů a zajišťování bezpečnosti České republiky, veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti) nadále potřebné pro plnění jejích úkolů v této oblasti. Ustanovení § 83 odst. 2 pak dává žalobci možnost jednou za 6 měsíců požádat o likvidaci údajů o jeho osobě, přičemž likvidaci je nutné provést i v případě, kdy zanikla potřeba údaje zpracovávat pro účely podle § 85 (jak lze dovodit z judikatury k předchozí právní úpravě – srov. rozsudek NSS ze dne 29. 5. 2009, č.j. 7 As 60/2007-63, č. 1914/2009 Sb. NSS). Skutečnost, zda jsou údaje uchovávány oprávněně, navíc podléhá správních soudů.“*

Kromě toho se soud shoduje se žalobcem potud, že jak gramatickým výkladem (slovo „může“ v ustanovení § 65 odst. 1 zákona o Policii ČR), tak systematickým výkladem [ustanovení § 11 písm. c) zákona o Policii ČR], který nepochybně musí přihlížet i k ústavně garantovaným právům člověka, je policejní orgán povinen před provedením identifikačních úkonů provést správní uvážení a identifikační úkony provést pouze v případech, kdy je to odůvodněné cílem a smyslem aplikované právní úpravy. Ve věci sice není prováděno správní řízení a vydáváno správní rozhodnutí, v jehož odůvodnění by bylo třeba úvahu žalovaného jakožto správního orgánu vysvětlit, nicméně i při provádění faktických úkonů je třeba dbát zásady přiměřenosti a neprovádět identifikační úkony bezhlavě v každém případě podezření z úmyslného trestného činu.

Na otázku, jaká kritéria je třeba při této úvaze zvažovat, lze přihlídnout k otázkám nadneseným v judikatuře ESLP. Nepochybně musí být odlišováno mezi trestními řízeními proti mladistvým a dospělými. Je třeba také zvažovat závažnost trestného činu, z něž je dotčená osoba podezřelá, a to jak typově (podle trestní sazby stanovené trestním zákoníkem), tak individuálně (podle konkrétních okolností vyšetřovaného skutku). Konečně je třeba též rozlišovat mezi jednotlivými formami identifikačních úkonů. Zatímco odběr a uchovávání vzorků DNA je způsobilý za určitých okolností zasáhnout práva žalobce mimořádně intenzivně, míra takového dotčení je v případě otisků prstů, fotografie či údajů o věku, výšce a váze žalobce nepochybně nižší.“ (pro srovnání opět zdůrazněny žalobcem citované partie odůvodnění).

Uvedená pasáž rozsudku Krajského soudu v Praze je nadto pouze úvodem k vlastním závěrům krajského soudu, kterým bylo reagováno na otázku souladu národní právní úpravy s čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod ve znění pozdějších protokolů, vyhlášené pod č. 209/1992 Sb.

Krajský soud v Praze jasně konstatoval, že „V řízení o nyní podané žalobě však není podstatné to, zda postup žalovaného je v obecnosti vadný. Pro důvodnost podané žaloby je nezbytné prokázat, že žalovaný postupoval nezákonně a zasáhl do práv žalobce v rozporu se zákonem v daném konkrétním případě. Ačkoliv závěry soudu mohou mít obecný přesah, výrok rozsudku soudu je vždy rozhodnutím v konkrétním případě účastníků řízení.“, s čímž se zdejší soud zcela ztotožňuje.

V nyní posuzované věci žalobce neuvedl (a nedoložil) žádné konkrétní skutečnosti, mimo obecných tvrzení, které by prokazovaly zásah do zcela konkrétních práv žalobce a kterými by osvědčil, že postup žalovaného byl porušením § 11 zákona o policii, a soud dospěl k závěru, že jím předložené obecné námitky nejsou v obecné rovině bez promítnutí do konkrétních skutkových okolností důvodné, jak uvedl výše.

V podané replice žalobce namítal nezákonnost postupu žalovaného v souvislosti s pokynem policejního prezidenta ze dne 15. 12. 2016, č. 275/2016, o identifikačních úkonech, dle kterého by měly (dle žalobce) být prováděny úkony dle § 65 zákona o policii paušálně ve všech případech. Soud zdůrazňuje, že žalovaný při realizaci úkonů dle ustanovení § 65 zákona o policii postupuje nikoliv jako orgán činný v trestním řízení, ale jako správní orgán podle ustanovení části čtvrté správního řádu. Jako takový má povinnost zvažovat přiměřenost provádění identifikačních úkonů okolnostem konkrétního případu a pokud by mu takovou povinnost stanovoval zmiňovaný neveřejný pokyn policejního prezidenta č. 275/2016, pak by tento předpis (který není právním předpisem, nýbrž pouhou interní

instrukcí) odporoval zákonu a žalovaný by jím v dané části nebyl vázán, neboť přednost před administrativním pokynem nadřízeného má zákonem stanovená právní úprava – v tomto případě § 11 písm. c) ve spojení se slovem „může“ v ustanovení § 65 odst. 1 zákona o Policii ČR a dále ústavní pořádek, zejm. ustanovení čl. 10 Listiny a čl. 8 Úmluvy (jak shodně dovodil Krajský soud v Praze v již citovaném rozhodnutí ze dne 11. 5. 2015 k pokynu policejního prezidenta č. 250/2013, o identifikačních úkonech, ze dne 3. 12. 2013). V nyní projednávané věci ale ani odkaz na pokyn č. 275/2016 nijak nemění to, že žalobce nespecifikoval konkrétní zásah do svých práv.

Podle názoru zdejšího soudu je totiž pro hodnocení míry obecnosti žalobních tvrzení klíčové to, zda je žalobce chráněn proti nesprávnému, resp. protizákonnému uchovávání odebraných vzorků a údajů. Jestliže totiž žalobce nijak konkrétně nespecifikuje aktuální poškození svých práv, pak může být zásahem do jeho práv pouze a jedině budoucí evidence získaných údajů.

Podle § 20 odst. 1 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, správce nebo na základě jeho pokynu zpracovatel je povinen provést likvidaci osobních údajů, jakmile pomine účel, pro který byly osobní údaje zpracovány, nebo na základě žádosti subjektu údajů podle § 21.

Podle § 21 zákona o ochraně osobních údajů může každý subjekt údajů, který zjistí nebo se domnívá, že správce nebo zpracovatel provádí zpracování jeho osobních údajů, které je v rozporu s ochranou soukromého a osobního života subjektu údajů nebo v rozporu se zákonem, zejména jsou-li osobní údaje nepřesné s ohledem na účel jejich zpracování, a) požádat správce nebo zpracovatele o vysvětlení, b) požadovat, aby správce nebo zpracovatel odstranil takto vzniklý stav.

Podle § 65 odst. 5 zákona o policii osobní údaje získané podle odstavce 1 zlikviduje policie, jakmile jejich zpracovávání není nezbytné pro účely předcházení, vyhledávání nebo odhalování trestné činnosti anebo stíhání trestných činů nebo zajišťování bezpečnosti České republiky, veřejného pořádku nebo vnitřní bezpečnosti.

Podle § 82 odst. 1 zákona o policii policie nejméně jednou za 3 roky prověří, jsou-li osobní údaje zpracovávány pro účely podle § 85 nadále potřebné pro plnění jejich úkolů v této oblasti.

Podle § 82 odst. 2 zákona o policii orgány činné v trestním řízení, Ministerstvo spravedlnosti, Ústavní soud a Kancelář prezidenta republiky policii v mezích své působnosti průběžně informují pro účely prověřování podle odstavce 1 o svých pravomocných rozhodnutích, promlčení trestního stíhání, výkonu trestu nebo o rozhodnutích prezidenta republiky týkajících se trestního řízení, trestů nebo udělené amnestie anebo milosti.

Podle § 87 odst. 1 zákona o policii policie uchovává osobní údaje pro účely podle § 85 po dobu, která je nezbytná k účelu jejich zpracování. Pomine-li tento účel, osobní údaje zlikviduje.

Podle § 83 odst. 2 zákona o policii policejní prezidium na písemnou žádost osoby provede neprodleně po jejím doručení bezplatně a) opravu, likvidaci, blokování nebo doplnění nepravdivých anebo nepřesných osobních údajů vztahujících se k osobě žadatele nebo

žadatelé poskytnou vysvětlení. Pokud by opravou, likvidací, blokováním nebo doplněním osobních údajů bylo ohroženo plnění úkolu podle § 85, může policie místo těchto operací připojit k souboru opravné prohlášení, b) označení údajů vztahujících se k osobě žadatele, jestliže žadatel popírá jejich přesnost a nelze zjistit, zda jsou přesné nebo nikoli. Toto označení se odstraní pouze se souhlasem žadatele nebo na základě rozhodnutí příslušného soudu anebo úřadu.

Podle § 83 odst. 3 zákona o policii novou žádost v téže věci lze podat nejdříve po uplynutí 6 měsíců od podání žádosti předchozí.

Z citovaných ustanovení vyplývá zřetelně mechanismus obrany proti nedůvodně evidovaným výsledkům úkonů dle § 65 zákona o policii. Jestliže žalobce nebyl schopen unést břemeno tvrzení a břemeno důkazní v rovině zcela konkrétního zásahu do svých práv, tak v případě, že nebude shledán vinným ve smyslu podané obžaloby, má právo požadovat likvidaci údajů dle § 65 zákona o policii a policie je povinna o jeho žádosti rozhodnout, přičemž toto rozhodnutí následně podléhá soudnímu přezkumu ve správním soudnictví

S ohledem na shora uvedené dospěl soud k závěru, že při obecnosti žaloby nedošlo v obecné rovině k naplnění třetí podmínky shora uvedeného testu a jelikož tak nejsou splněny podmínky, jejichž kumulativní splnění je nutné pro konstatování nezákonného zásahu, nelze jednání žalovaného považovat za nezákonný zásah, proti kterému je přípustná ochrana prostřednictvím žaloby dle § 82 a násl. s.ř.s.

Ze všech shora uvedených důvodů dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 87 odst. 3 s.ř.s. zamítl.

Výrok o nákladech řízení má oporu v ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce v řízení úspěšný nebyl, proto mu právo na náhradu nákladů řízení nepřísluší. Žalovanému, který měl v řízení plný úspěch, však žádné náklady spojené s tímto řízením nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly, proto soud rozhodl, že žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení nemá.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 27. září 2017

JUDr. Jaroslava Skoumalová
předsedkyně senátu